

FIȘA DISCIPLINEI

pentru anul universitar 2026/27

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Sapientia” din Cluj-Napoca
1.2. Departament	Școala doctorală „Studii de film și intermedialitate”
1.3. Domeniul de studii	Cinematografie și media
1.4. Ciclul de studii	doctorat
1.5. Programul de studiu	Programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate
1.6. Calificarea	Doctorat științific

2. Date despre disciplină

2.0. Departamentul	Școala doctorală „Studii de film și intermedialitate”						
2.1. Denumirea disciplinei	Noi direcții în studii de film și media						
2.2. Titularul disciplinei /Titularul cursului	Prof. dr. Ágnes Pethő						
2.3. Titularul(ii) activităților de seminar	Prof. dr. Ágnes Pethő						
2.4. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	1	2.7. Forma de verificare	E	2.8. Tipul disciplinei	DOP 1

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	24	Din care: 3.5. curs	12	3.6. seminar	12
3.7. Numărul de puncte de credit conform planului de învățământ ¹					8
3.8. Total ore pe semestru					224
3.9. Total ore studiu individual					200
3.10. Distribuția fondului de timp pentru studiu individual:					ore
a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					60
b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					60
c) Pregătire seminarii, teme, referate, portofolii și eseuri					60
d) Tutoriat					18
e) Examinări					2
f) Alte activități: -					0

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	Sală adecvată nr. studenți, dotată cu internet, proiector/tabla smart și computer.
5.2. De desfășurare a seminarului	Sală adecvată nr. studenți, dotată cu internet, proiector/tabla smart și computer.

¹ 1 credit este corespunzător cu 28 ore de studiu

6. Rezultate ale învățării

Cunoștințe	• Cunoașterea aprofundată a principalelor concepte, curente teoretice din domeniu și a limitelor cunoașterii actuale. • Înțelegerea literaturii de specialitate relevante și a stadiului actual al cercetării • Cunoașterea metodologiilor de cercetare specifice disciplinei • Înțelegerea aspectelor epistemologice și filozofice ale producerii cunoașterii în domeniu
Aptitudini	• Formularea unor obiective, întrebări și ipoteze de cercetare relevante și coerente în domeniul de studiu. • Identificarea lacunelor ce justifică posibile cercetări proprii. Abilitatea de a analiza critic literatura de specialitate și de a sintetiza informații complexe. • Aplicarea metodelor și instrumentelor de cercetare specifice pentru rezolvarea problemelor bine definite, în condiții de asistență calificată. Abilitatea de a prezenta argumente într-un discurs academic. • Identificarea de soluții inovatoare la probleme complexe, specifice domeniului
Responsabilitate și autonomie	• Organizarea eficientă individuală a procesului de documentare, redactare și editare. • Capacitatea de a lua decizii autonome privind direcțiile de cercetare și metodele utilizate. • Demonstrarea autonomiei în gestionarea proiectului de doctorat (concepere, planificare, realizare, revizuire). • Cultivarea atitudinii autoreflexive, disponibilitatea de a revizui pozițiile în funcție de noi argumente, promovarea unei culturi academice bazate pe dialog critic, onest și constructiv.

7. Obiectivele disciplinei

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Scopul disciplinei este introducerea studentului într-o arie mai largă a filozofiei de film ce abordează probleme extrem de actuale în cultura multimedia contemporană: noile teorii ale fenomenologiei și aplicarea lor la cinema și noile media. Prin noțiuni de fenomenologie se urmărește lărgirea orizontului de cunoaștere și a mijloacelor teoretice la îndemâna studenților în interpretarea creațiilor contemporane din domeniul artei cinematografice și a noilor media. Se urmărește stimularea gândirii critice și a capacității de analiză nuanțată.
--	---

7.2. Obiectivele specifice	Cursul prezintă traiectoria de idei de la <i>fenomenologia clasică de film</i> (reprezentată de cărțile de mare influență ale lui Vivian Sobchack, sau ideile filosofice ale lui Laura Marks) la tipologia relațiilor de <i>post-fenomenologie</i> în era digitală (conceptele lui Don Ihde) și extinderea spre noi teritorii de către <i>neo-fenomenologie</i> (ideile lui Tonino Griffero). În cadrul seminariilor studenții aplică noțiunile teoretice în analize concrete ale unor filme relevante și se discută aplicabilitate conceptelor și metodologiilor la propria lor tematică individuală de cercetare.
----------------------------	---

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Fond de timp alocat / Observații
Ce este fenomenologia în filosofie? Ce înseamnă perspectiva fenomenologică, corporală în film? Ideile principale ce definesc această direcție teoretică: Vivian Sobchack.	Prelegere participativă; exemplificare cu selecțiuni din filme	4 ore
Fenomenologia mediilor (de la analog la digital) și interdisciplinaritatea fenomenologiei filmului.		2 ore
Post-fenomenologia în era digitală și după AI. Relațiile noastre cu tehnologia (pe baza clasificării lui Don Ihde).		2 ore
Probleme ale post-fenomenologiei în condiția erei post-digitale și reprezentările lor în film. Conceptele de „radical mediation” (Richard Grusin) și imersivitate. Limbajul cinematografic adaptat la cerințele epocii post-digitale		2 ore
Ce este neo-fenomenologia? Conceptul de atmosferă și relevanța pentru filmul și arta instalațiilor contemporane. „Turnura atmosferică” (“the atmospheric turn”) în viziunea lui Tonino Griffero		2 ore
Total		12 ore
Bibliografie obligatorie:		
• Árvai Márton: Perspektívaváltások. A filmfenomenológia és a dekolonialis gondolkodás lehetséges párbeszédéről. Apertúra 2021. Tél. https://www.apertura.hu/2021/tel/arvai-perspektivavaltasok-a-filmfenomenologia-es-a-dekolonialis-gondolkodas-lehetseges-parbeszederol/ • Tonino Griffero: Pathicity: Experiencing the World in an Atmospheric Way. https://doi.org/10.1515/opphil-2019-0031 • Soraj Hongladarom, Auriane van der Vaeren: Chatgpt, Postphenomenology, and the Human-Technology-Reality Relations. Journal of Human-Technology Relations, 2024. 2(1),1-24. https://doi.org/10.59490/jhtr.2024.2.7386		

- Richard Grusin: Radical Mediation. *Critical Inquiry*, Vol. 42, No. 1 (Autumn 2015), 124-148 <https://uwm.edu/english/wp-content/uploads/sites/109/2015/09/Grusin-Radical-Mediation.pdf>
- Marshall McLuhan: *Understanding Media. The Extensions of Man*. London, Routledge, 2004.

Bibliografie recomandată:

- Vivian Sobchack: Amit az ujjaim tudnak: a cinesztéziai szubjektum, avagy a testi tekintet. *Metropolis*: 1997.1416-8154. <https://www.metropolis.org.hu/amit-az-ujjaim-tudnak>
- Vivian Sobchack: From Screen-Scape to Screen-Sphere: A Meditation in Medias Res. In: Dominique Chateau, José Moure (eds.): *Screens*. London: Routledge, 2025/2016: 157-175. https://www.taylorfrancis.com/chapters/oa-edit/10.5117/9789462981904_CH12/screen-scape-screen-sphere-meditation-medias-res-dominique-chateau-vivian-sobchack
- Christian Ferencz-Flatz: *Incursiuni fenomenologice în noul film românesc*. Cluj-Napoca: Tact, 2015.
- Tarnay László: A digitális mozgókép szomatoszenzorikus „fordulata”. *Metropolis* 2017/2. <https://www.metropolis.org.hu/a-digitalis-mozgokep-szomatoszenzorikus-fordulata>
- Jochem Zwier, Vincent Blok & Pieter Lemmens: Phenomenology and the Empirical Turn: a Phenomenological Analysis of Postphenomenology. *Philosophy & Technology* 2016. Volume 29, pages 313–333. <https://link.springer.com/article/10.1007/s13347-016-0221-7>

8.2. Seminar	Metode de predare	Fond de timp alocat/ Observații
Planificarea activității de seminar, discutarea posibilelor conexiuni cu tematica individuală de cercetare a studenților doctoranzi.	Studii de caz, exemplificări, dezbateri	2 ore
„Filmul senzației” și a senzațiile liminale (Martine Beugnet, Jennifer Barker). Analiza exemplelor alese de studenți relevante pentru subiectul tezei de doctorat		2 ore
Fenomenologie și interculturalitate, „pielea filmului/the skin of the film” (Laura Marks). Aplicabilitatea abordării lui Marks la tematica aleasă pentru teza de doctorat		2 ore
Filmul elementelor naturale (noțiunea generală de „elemental cinema”) – atmosfere generate de natură, perspective mai mult ca umane și gândirea ecologică în film și arta instalațiilor. Relevanța acestei abordări pentru subiectul tezei, prezentarea de exemple concrete		4 ore
Analog versus digital în cinemaul contemporan: nostalgia analogului și/sau noile media încorporate în film. Posibile tangențe cu tematica tezei de doctorat		2 ore
Total		12 ore

Bibliografie recomandată (studenții aleg în funcție de tematică și sunt încurajați să caute și alte studii relevante pentru problemele dezbătute):

- Jennifer M. Barker: *The Tactile Eye. Touch and the Cinematic Experience*. Berkeley, Los Angeles: University of California Press, 2009.
- Martine Beugnet: *Cinema and Sensation. French Film and the Art of Transgression*. Edinburgh University Press, 2012.
- Martine Beugnet (ed): *Indefinite Visions. Cinema and the Attractions of Uncertainty*. Edinburgh University Press, 2017.
- Thomas Elsaesser, Malte Hagener: *Film Theory: an Introduction through the Senses*. New York, London: Routledge, 2010.
- Tonino Griffero, Yuho Hisayama: *On the Atmospheric Between. A Cross-Cultural Adventure. Sophia*. 2025. <https://doi.org/10.1007/s11841-025-01083-9>
- Laura Marks: *The Skin of the Film: Intercultural Cinema, Embodiment, and the Senses*. Durham: Duke University Press, 2000.
- Tiago De Luca, Matilda Mroz: *Elemental World Cinema: Special Issue II: Water & Air. Studies in World Cinema*, 3(2), 147-155. <https://doi.org/10.1163/26659891-bja10033>
- Tiago De Luca, Matilda Mroz: *Elemental World Cinema: Special Issue I: Earth & Fire. Studies in World Cinema*, 3(1), 1-18. <https://doi.org/10.1163/26659891-03010001>
- Katharina Niemeyer (ed): *Media and Nostalgia*. London: Palgrave-Macmillan, 2014.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Obiectivele și conținutul disciplinei sunt în concordanță cu programele similare din țară și din străinătate. Ele au fost concepute prin consultări cu comunitatea academică cu scopul de a dezvolta cunoștințe și aptitudini care să faciliteze inserția studentului-doctorand în munca specifică mediului academic, cultural și de cercetare.

10. Evaluare

A. Condiții de îndeplinit pentru prezentarea la evaluare:

Prezența la cursuri și seminarii este obligatorie în procent de 100%. Pragul de toleranță: 85% (absențe de la 2 ore din 12 care se pot compensa cu sarcini adiționale). Neîndeplinirea acestei cerințe, conform Regulamentului școlii doctorale atrage obligația de a relua cursul în anul următor.

B. Criterii, metode și ponderi în evaluare:

Tip activitate		10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs		Participarea activă la cursuri. Cunoștințele teoretice acumulate.	Examen scris	50%
10.5.	Seminar	Participarea activă la seminarii. Calitatea prezentării și a studiului individual, capacitatea de aplicare a conceptelor teoretice în analiză concretă.	Prezentarea unei teme alese din tematica seminariilor împreună cu relevanța fenomenului discutat și a abordării teoretice pentru viitoarea teză de doctorat	50%

10.6. Standard minim de performanță

Parcurgerea tuturor componentelor examenului este obligatorie și realizarea a cel puțin 50% la fiecare componentă a examenului conform criteriilor de evaluare (cunoștințe teoretice, studiu individual, aplicarea conceptelor).

Data completării

12.01.2026

Semnătura titularului disciplinei

Dr. Ágnes Pethő

.....

Semnătura titularului de seminarii

Dr. Ágnes Pethő

.....

Data avizării în Consiliul școlii doctorale

.....

Semnătura directorului Școlii doctorale

.....